

Klima- og miljødepartementet
Postobks 8013 Dep.,
0030 Oslo

Oslo, 07.04.2015
Deres ref.: 14/3238

Hørings svar - Forslag til forskrifts endringer for mer effektiv felling av jerv

NOAH- for dyrs rettigheter er spørrende til grunnlaget for vurdering av dyrevelferd når Departementet ønsker å forskriftsfeste tre feltforsøk: 1) Beitlaga i Sogn, 2) Prosjekt Utmark i Nordland og 3) Grong videregående skole/SNO. Formålet med forsøkene er å innføre bruk av kamera og lys for overvåking ved båsfangst av jerv. Dette er i strid med Bern konvensjonens regler. NOAH ser en parallell til buejaktssaken og forsøk med plottjakt på bjørn i Saltdal - der miljøforvaltningen vil bruke forsøksordninger for å legitimere å innføre etiske betenkelige eller forbudte jaktmetoder.

Forsøkene

Når det gjelder båsfangst av jerv, så framstår risikovurdering for dyrevelferd som mangelfull. I følge www.rovbase.no (16.03.15.) har 42 jerv blitt tatt med båsfangst i Norge og Skandinavia siden 1996. Allerede uten de planlagte feltforsøkene er det utfordrende å bedømme båsfangst av jerv siden statistisk grunnlag er basert på ulike felletyper, regionale forskjeller (17) og få individer (42 n) over lang tid (1996)- 2003-2015. Riktignok fører Statens naturoppsyn skjema «Skuddplasskontroll» etter båsfangst. Dette innebærer at følgende variabler har blitt registrert: Flere jerv i følge: (ja/nei/antall); Funn i bås: Gnaging (ja/nei); Kloring (ja/nei); Blod i båsen (ja, nei annet). Av disse vil skader på båsen og blod i båsen, sammen med andre parametere, kunne indikere aktivitetsnivået til jerv som står i bås.¹ NOAH er undrende til at skader på rutinemessig registrering av skader på båsen mens skader på jerven ikke noteres systematisk. Allikevel sier de fleste ansvarlige hos SNO som NOAH har vært i kontakt med at jerven holder seg i ro i båsen ved ankomst - når båsen er riktig utformet. Andre hos SNO tviler på om riktig utforming av bås er godt nok fordi de har sett skader på klør, tannkjøtt og pels- selv ved riktig utformet og godkjent laftet bås. Ved spørsmål svarte SNO sine medarbeidere at båsen som regel har ferske merker etter kloring og biting. Jerv er aktive rovdyr og arbeider med å komme seg ut. Det har også blitt observert eksempler på ferske skader på pels, klør og tannkjøtt som kunne relateres til kloring og gnaging. I følge SNOs ansatte lokalt kan jervens aktiviteter for å komme seg fri gi skader - særlig på klør, tannkjøtt og pels.

SNO sentralt svarer at data fra skuddplasskontrollen først vil bli sammenfattet i 2017 – når de nye skjemaene har vært i tilstrekkelig i bruk. Litteratursøk i bibliotekdatabaser som er tilgjengelige for NOAH har dessverre heller ikke gitt resultater fra land som bruker felletyper sammenlignbare med Norske forhold. **Etter NOAHs oppfatning kan forsøk med kameraovervåking, lys og scooterovervåking ved båsfangst jerv kategoriseres som eksperimentell. Godkjenning av forsøkene, inklusive dyrevelferdsvurdering, bør ikke kunne forskriftsfestes uten å være behandlet av Forsøksdyrutvalget/Mattilsynet.**

¹ <http://www.naturoppsyn.no/content/1561/Retningslinjer-instrukser-og-skjema> underRovvilt felling: «skjema for kontroll av felt rovvilt og skuddplass»

Viltkamera

NOAH er meget betenkt dersom overvåkning av jervebåser skal foregå ved kamera. Dette fordi flere i SNO lokalt, som bruker viltkamera hyppig, oppgir at man ikke nødvendigvis kan belage seg på disse. Ved telefonhenvendelse fra NOAH har flere av Statens Naturoppsyn (SNO) sine medarbeidere svart at bruk av viltkamera kun bør være et supplement. Dette fordi teknisk svikt aldri kan utelukkes helt og det vil påvirke dyrevelferden. Viltkamera går ikke alltid av - enten om det er tidsinnstilt eller reagerer på bevegelse-. Det kan være snakk om teknisk svikt, dyr (eks. elg) som skubber borti, ugunstige værforhold med mer. Sabotasje fra mennesker kan heller ikke utelukkes. Derfor kan viltkamera kun betraktes som et supplement til tilsyn. Ansatte i SNO lokalt har allikevel gitt motstridende utsagn om holdninger til kamera - og andre fremmer at kameraene er meget pålitelige. Disse kan være magnetbaserte og derfor ikke nødvendigvis avhengige av lokale dekningsforhold/vær og vind (selv ved lave utetemperaturer).

Til sammenligning har innendørs overvåkning av dyr med kamera i flere tilfeller ikke fått støtte fra Forsøksdyrutvalget siden teknisk svikt kan gi økt risiko for lidelse. I felt kan raske endringer i værforhold for eksempel bidra til dette. Selv i beskyttede husdyrrom kan kontinuerlig filming fra ulike vinkler ikke erstatte tilsyn ved tilstedeværelse. Ved bruk av bås til fangst i felt kan lyd og skader overses - slik at overvåkningsmetoden vil komme i konflikt med Dyrevelferdslovens §§ 3, 13, 14b og 20. **Etter NOAHs oppfatning bør tvilen om kameraenes pålitelighet komme båsfanget jerv til gode. Jerven kan både lide uten å være skadet og skade seg betraktelig dersom den ikke blir oppdaget.**

Lyspåvirkning

Jerven er hovedsakelig nattaktiv og SNO ansatte oppgir at den er følsom for lys ved at lysglimt trigger aktivitetsnivået i bås. Innsig av dagslys og kunstig lys vil derfor kunne påvirke skadefrekvens i bås. Skuddfangstkontrollene gir ikke informasjon om mengde dagslys når jerv blir funnet eller har tilbragt tid i bås. Systematiske data mangler. **NOAH mener at utgangspunktet for forsøkene som skal forskriftsfestes av KLD er usikkert. Vi er betenkt over at forsøkene med bruk av lys og kamera mangler eksperimentelt grunnlag og kan bli godkjent ved forskriftsendring av KLD - uten å måtte vurderes av for eksempel Mattilsynet eller Forsøksdyrutvalget (FDU).**

Scooterkjøring - bygdenære feller versus perifere feller

Jegernes kunnskap om jervens ferdsel i bygdenære strøk kan være mangelfull. Derfor kan forventning om at båsfangst vil være mer effektiv i utilgjengelige områder være feilaktige.² Scooterkjøring til utilgjengelige plasser er heller ikke forsvarlig ved dårlig vær (storm) og lave utetemperaturer (-20 C). **Etter NOAHs oppfatning kan scooterkjøring gi falsk trygghet og dyr kan komme til å lide værfast i utilgjengelige båser. Båsene bør derfor ikke plasseres lengre ut i marka enn med nåværende praksis.**

Med vennlig hilsen

Siri Martinsen, *Sign.*
veterinær og leder

Siri Lervik
veterinær og politisk rådgiver

² Seksjonssjef rovvilt SNO Lars Bendik Austmo – personlig kommunikasjon ved telefonsamtale den 19.03.15